Anul II. — Nrul 20 Prețul unui exemplar **4** Lei. Timișoara, 13 Maiu 1928

SVASTICA BANATULUI

ORGAN SĂPTĂMÂNAL AL LIGII APĂRĂRII NAȚIONALE CREȘTINE

De sub președinția D-lui Prof. *A. C. CUZA*

ABONAMENTUL PE UN AN

Pentru plugari și muncitori Lei 200 | Pentru bănci și fabrici Lei 500
Pentru intelectuali . . . „ 300 | Abonament de sprijin „ 1000
Jugoslavia 200 Dinari :-: In America 4 Dolari

Director-proprietar:
ALEXANDRU ȚIERANU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
TIMIȘOARA I., Str. M. Eminescu Nr. 5.
Pentru Lugoj: D. P. Asandi ziarist, Str. Împăratul Traian No. 9.

Zece Maiu

Zi măreață, zi sublimă sfântă zi de zece Maiu
Astăzi zorile deșteaptă visul Marelui Mihaiu!...
Tu 'nalți suflete române, de mândrie națională
Pentru faptele mărețe ce-au înscris a noastră fală.

Românimea ți-se 'nchină și cu flori te încunună
Peste miile morminte, lauri vine să depună
Până 'n slavă te ridică cu solemnă pietate,
Căci ne apari ca o icoană, întru sfânta-ne dreptate.

Fii deci mândră, stai ca farul peste sbuciumate valuri
Ce le mistuie furtuna între sfâșiate maluri!...
Tu ești steaua Țării noastre, dintr'un haos răsărită
Să-ne străjni viitorul, peste veacuri, ești menită!...

Tu ne-apari în ziua 'n care Plevna fu de noi luată
Să veghezi poporul liber și s'apui cu el de-odată!...
Ai fost singură făclie, Dorobanților la moarte,
Și-ai plâns cea dintâi eroii iluminându-i de departe.

Ne-amintești de 'ntâiul Rege și de rangul de regat,
Carol, blând monarch și pașnic ce-a domnit neatârnat
Și de-o vreme 'n care țara noastră merge spre 'nflorire,
Nutrind fiii ei de-apururi, cu idealul întregirii!..

Ne-amintești de o Regină cunoscută 'n lumea 'ntreagă.
Care-a rătăcit prin codri, toți răniții să culeagă;
Și de-un Rege ce jerfit-a totul pentru România,
Doi monarchi iubiți de țară „Ferdinand și cu Maria".

Tu-ai ținut în mână soarta Țării noastre în războiu,
Când dușmanii se 'nvoiră ca să sară toți pe noi!
De-atunci nu-i cuprins pe hartă, nu e munte nu e vale
Se nu aibă pentru veacuri, câte-un episod de jale!

O! pământ, strămbunul nostru, martor blând la nedreptăți
Noi știam de mult că ție-ți trebuiau atâtea vieți!...
Dar azi ești numai al nostru, ce-ai gustat atât amar,
Cât va stă pe cerul Țării steaua noastră la hotar!...

Nu-i Român rămas în viață, să nu fi pierdut vreo rudă
Ori nu tată, ori nu frate, să nu fie soarta crudă;
Dar istoria va spune luptele dela Mărăști;
Ce e pentru noi Oituzul, ce-am fost noi la Mărășești.

Da, acesta fu războiul și idealul întregirii
Ce-a cules atâtea jertfe dar și laurii măririi!
Și-a aprins mai mare steaua cea visată de Mihai
Să oglindească României „Sfânta zi de zece Maiu"!

Căpitan Gârneață Pascal, Reg. 7 P. în Timisoara.

Ororile săvârșite de Bela Kun în Crimeia

D. dr. Cavaler Lodygensky, fostul director al comitetului Crucii Roșii pentru ajutorarea victimelor războiului civil din Rusia, publică în „Journal de Genéve" un articol în care spune între altele următoarele: „Cu prilejul arestării lui Bela Kun presa amintește actele sale sângeroase săvârșite în Ungaria. Se cunoaște însă prea puțin din ororile săvârșite de Bela Kun în Crimeea, unde conducea regimul terorist din ordinul guvernului sovietic. In arhivele mele se găseste următorul document:

O soră de caritate, al cărei nume se cunoaște, care a luat parte la ajutorarea victimelor războiului civil din Crimeia, după ce îndurase cele mai grozave torturi din partea Cekei, raportează următoarele asupra activității lui Bela Kun. „Prizonierii erau închiși în pivnițe și nu aveau posibilitatea să se culce. Femeile nu erau izolate de bărbați. Procedura judecătorească se limita doar la constatarea dacă acuzatul a făcut parte din vechiea armată. Au fost împușcați mulți oameni bătrâni, cari nu au făcut nici odată serviciul în armata voluntară. Sentința se pronunță în absența acuzatului. Execuția se făcea de obicei între ora 2 și 3 dimineața. Condamnații, complect desbrăcați, erau conduși în grupuri de 300—400 la locul execuției. Execuția se făcea cu mitralierele. In cursul zilei, condamnații erau obligați să și sape propria lor groapă comună pentru noaptea viitoare. Dacă condamnații erau prea numeroși, cei însărcinați cu execuția îi înșirau la marginea gropii și îi împușcau pe rând. Mai târziu, când s'au produs dese încercări de evadare, condamnații au fost legați cu frânghii unii de alții. Invalizii și bolnavii erau transportați în camioane dela spital la locul execuției. Ca hrană, prizonierii primeau grâu crud și puțină sare. Apă nu li se dădea deloc.

La Theodosia au fost împușcați din ordinul lui Kun 7500 persoane, la Simferopol 12.000 persoane, la Sevastopol peste 10.000, la Chertsch peste 6000, la Ialta peste 5000, între cari figurau 17 surori de caritate și trei medici dela Crucea Roșie.

In spitalul orașului Alupka au fost împușcați 272 bolnavi și răniți.

Numărul victimelor lui Bela Kun se evaluiază la 60.000—70.000, bărbați, femei și copii.

Sistemul politic al „L. A. N. C."

Origina, principiul organic, organizația și acțiunea ei

(Continuare)

de A. C. CUZA

Din cauza aceasta, a fost necesar să precizez, prin Art. 5, ceeace se înțelegea de la sine, că membrii L. A. N. C. nu pot să fie asociați și advocați ai jidanilor. Dar pentru ca asemenea abateri, și altele — bazate pe „majorități" — să nu mai fie posibile: am modificat însuși principiul conducerei și administrației L. A. N. C. în conformitate cu hotărârea Marelui Consiliu de la 15 August 1926 confirmată apoi de „Marea Adunare Națională", de la 8 Mai 1927.

Art. 9, al Statutului, stabilește că L. A. N. C. se administrează și conduce de Președintele Suprem, cu concursul organelor statutare. Regulamentul specifică (Art. 25): Președintele Suprem are conducerea superioară a L. A. N. C., cu depline puteri.

Art. 10, al Statutului, enumără organele statutare, cu concursul cărora Președintele Suprem administrează și conduce L. A. N. C. și care sunt cu deosebire „Consiliile" înlocuind „Comitetele", din vechiul Statut. Aceasta un este numai o schimbare de nume, ci o schimbare de principiu, în ce privește conducerea.

„Comitet", cu adăugirea „executiv", însemnează conducerea încredințată acelor cari îl constituesc, și care nu pot conduce de cât cu „majorități", anonime și fără răspundere.

„Consiliu", însemnează conducere încredințată unui Președinte, ajutat de „consilieri", adică de sfătuitori, prin înțelegere comună. Acest principiu al „Consiliului", în deosebire de „Comitet", apare lămurit, și pentru aceeași rațiune, în **Consiliul de Ministri**, care nu este „Comitet de Miniștri". Pentru că Președintele Consiliului, șef al guvernului prin încrederea Regelui, nu poate fi „majorizat" de Miniștri, întru cât el singur are răspunderea efectivă a conducerei intereselor țării. Tot așa există **Consiliul de Război**, al Statului Major, care nu este „Comitet de războiu", ca să majoreze pe Comandantul oștirei.

Substituind, așa dar, „Consiliile" în conducerea L. A. N. C., „Comitetelor", am înțeles să substitui **conducerea unitară**, prin bună înțelegere, a Președinților răspunzători ajutați de consilieri — **conducerei majoritare**, a unei mulțimi anonime și fără răspundere, în care **unul**, necunoscut, poate să formeze majoritatea conducătoare.

Cum se vede: sunt două sisteme deosebite, și se naște întrebarea, care este superior celuilalt? In ce mă privește pe mine, am socotit în totdeauna că sistemul conducerei cu „majorități", are cel puțin trei defecte, și anume că este: **idiot**, în principiu, **absurd**, în fapte, și **nenorocit**, în urmări.

Idiot în principiu: pentru că orice conducere luminată presupune anumite adevăruri, peste care nu majoritatea este stăpână. Ceea ce este **adevăr** nu hotărăște „majoritatea". Dar mai mult: existența chiar a „majorității" — așa dar și a unei „minorități" — pune la îndoială, de la început, că majoritatea ar reprezenta adevărul. In această privință, esențială conducerii, care nu se poate lipsi de adevăr: „majoritatea", nu este o dovadă — nu este nici măcar o presumație — ci numai un expedient **idiot**.

Absurd în fapt, pentru două motive: 1. pentru că este absurd să pui la baza unei hotărâri, nehotărârea — dovedită prin împărțirea celor care sunt chemați să hotărască, în majoritate și minoritate — și apoi, 2. pentru că după hotărâre, cu „majoritate", pășind la execuție, este absurd să fii lipsit de concursul energiilor „minorității".

Nenorocit în consecințe: pentru că sistemul conducerei cu „majorități", distruge unitatea și armonia celor care sunt chemați să delibereze, ca să afle adevărul, și surpă autoritatea celor care au răspunderea înfăptuirei lui, prin tot felul de intrigi, mergând până la desagregare.

Acestui sistem idiot, absurd și nenorocit — al „Cmitetelor" executive — eu i-am substituit, în conducerea L. A. N. C., sistemul „Consiliilor": al căror scop este înțelegerea: prin stabilirea **formulei comune**, care să-i unească pe toți, într'o colaborare frățească. Aceasta este marea misiune a „Consiliilor".

Dar oare sistemul acesta — este el practic și posibil? Răspund: mai practic de cât celalt, și întru totul posibil.

Impărțirea în „majoritate" și „minoritate", dovedește: sau că este o **eroare la mijloc**, a unora sau a celorlalți — nu numai decât a minorității — sau că este cel puțin o **confuzie**. Așa fiind: mai practic este, desigur, să cercetăm de la început, unde se află eroarea sau confuzia — pentru a le înlătura — decât să ne conducem orbește, lăsându-le dar înlăturarea lor, este întru totul posibilă, prin „formula comună": dacă este bună credință. Dacă nu este: reaua credință se înlătură, pe calea aceasta rațională, de sine, a cercetărei „formulei comune".

Inconjurată de dușmani — care caută să o distrugă prin intrigi, din lăuntrul ei — am crezut, că L. A. N. C., care este o frăție și o armată în luptă, nu va putea să reziste decât având un sistem care să-i asigure unitatea conducerei: prin disciplină rațională, frățească.

Aceasta este scopul modificărei Statutului, în această privință. Așa dar pe viitor:

L. A. N. C. se va conduce: prin „Consilii", de către Președinții lor cu bună înțelegere, și nu prin „Comitete" executive, cu „majorități".

O altă modificare esențială, vine să desăvârșească această organizație, întărind unitatea ei. Am înlocuit pe **Președinții de Regionale**, și am redus întinderea acestora — cu **Inspectori de Regionale**, ceea ce și aici este mai mult de cât o schimbare de nume.

Regionalele după vechiul Statut (Art. 16—19) — cu Președinți, Vice-Președinți, casieri, secretari, comitete de 10 membri, și pe de-asupra, Consilii regionale — aveau caracterul bine definit al unor **formații parazitare**, trăind în paguba județelor, ca și a conducerei centrale. In practică, cu puține excepții, ele s'au dovedit fără nici o unitate, când nu au fost deadreptul stricătoare.

Art. 20 al noului Statut determină regionalele ca „împărțiri de inspecție încredințate unor delegați speciali, de preferință dintre președinții județeni sau comunali". Cu aceasta se desființează Președinții, Vicepreședinții, secretarii, casierii, comitetele și Consiliile regionale, — așa dar Regionalele ca organizații — și se creiază funcția utilă de **Inspectori**, având o însemnătate deosebită pentru conducerea L. A. N. C., factori ca de control și de propulsiune. Prin această suprimare a Regionalelor ca organizații, crește importanța Președinților județeni, în legătură directă cu Centrul.

Mai sunt încă alte două modificări, cari merită să fie menționate:

Art. 6 al Statutului prevede că Doamnele înscrise în L. A. N. C. se pot constitui în secții deosebite, pe baza unui program special. Această modificare — pentru care am întocmit și un Statut-tip, al Societății „Svastica" (București, 1926) — are ca scop ca Doamnele, unite între ele, să-și desvolte activitatea lor, de cea mai mare utilitate, pe terenul economic și cultural, în cadrul organizației L. A. N. C.

Art. 31 al Regulamentului, înlătură organizația ocazională, în „decurii, Centurii, Cohorte și Legiuni, din vechiul Regulament (Art. 28) — care nu s'a aplicat niciodată — înlocuind-o cu organizațiile permanente de **Arcășii, cercuri sportive și culturale**, încredințate unor delegați speciali.

Astfel întocmită și așezată pe baze nouă, organizația L. A. N. C. va înlesni acțiunea ei, pe deplin unitară, păstrându-i nealterat caracterul ca Ligă.

Acțiune presupune direcție. Direcția acțiunei L. A. N. C. este riguros determinată de doctrina, programul și definiția ei, ca organizație politică, economică și culturală. In aceste **trei direcții** trebue dar ca L. A. N. C. să-și desfășoare acțiunea: ca să-și îndeplinească chemarea de a realiza idealul național românesc: „România Românilor", prin rezolvirea problemei jidănești neapărat, cu eliminarea jidanilor.

(Va urma).

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ROMANIA Biblioteca Universității din Cluj

In atenția teologilor

In sfintele noastre cărți bisericești am cetit următorul text: **„Toate păcatele se iartă, numai păcatul contra Duhului Sfânt nu, pentrucă Duhul Sfânt este ADEVĂRUL".**

Deci, cine luptă contra adevărului, luptă contra lui Dumnezeu și comite un păcat de neiertat.

L. A. N. C., singura organizație politică din România de astăzi, care ȘI-A LUAT ANGAJAMENTUL SĂ APERE ALTARELE LUI HRISTOS, periclitate cu pierire de către fii lui Iuda, cari au răstignit pe Isus Nazareneanul, își face DATORIA când demască toate uneltirile ascunse ale jidanilor contra Bisericii noastre strămoșești, — dar își face datoria și atunci, când cere și pretinde în Numele lui Hristos, ca toate greșelile ce s'au strecurat în dânsa să fie eliminate radical și imediat. O facem în numele Duhului Sfânt, care este adevărul!

Prin descifrarea hieroghifelor și a celorlalte documente istorice, cari pe vremea, când s'a scris Biblia, erau necunoscute, s'a adus multă lumină și asupra vechiului Testament. Aceste descoperiri întregesc admiraibl Biblia și Hristos Dumnezeu nostru apare cu mult mai luminos, mai mare și puternic, ca din litera evangelistului care nici când nu l'a văzut.

*

Istoria a descoperit, că pe timpul lui Avram, patriarhul evreilor, popoarele din Canaan se închinau la mai mulți zei. Fiecare sămânție avea pe câte un zeu principal, pe care'l adora în mod special, — după felul ocupațiunei lor: Păstorii pe zeul păstorilor, pescarii pe cel al pescarilor etc. Insă peste acești zei speciali, dominau doi zei mari, pe cari toate sămânțiile îi adorară. Anume, zeul luminei și zeul întunerecului: zeul alb și zeul negru, (există și astăzi la slavi) zeul binelui și zeul răului. Acești doi zei mari erau într'o vecinică luptă între ei. Precum ziua schimbă noaptea și binele răul, așa în imaginea popoarelor primitive, acești doi zei se învingeau reciproc și domina când unul când celalalt.

*

La vechii evrei, popor nomad al pustiurilor, a fost adorat ca zeu principal, aceea forță naturală, de care aveau mai multă frică, anume: uraganul și zeul său **Saddai.**

Uraganul, care apare pe neașteptate și distruge în câteva clipe tot ce este viață: animale, arbori și plante. Acest Saddai se află descris ca o ființă **INGROZITOARE ȘI INFRICOȘĂTOARE:** din mările sale aruncă foc și gazuri otrăvitoare și distruge tot ce-i iasă în cale; chiar și munții și pietrile să sfarmă în **mânia** lui.

Popoarele orientale îl cunosc sub numele de Șeitan la turci și Satan sau Satana la ceilalți.

Europenii cunosc pe Saddai sub numele de Satana, pe duhul întunerecului și al răului, — chiar până în zilele noastre. El este imaginat în forma unui balaur uriaș, pe care'l vedem și pe drapelele japoneze, unde'l chiamă: Taifun (la germani Teufel).

Sunt dovezi precise istorice, (deci nu este numai o deducție logică a savanților contimporani) că pe vremea lui Avram, părintele evreilor, **„Saddai"** se chema zeul îngrozitor al uraganului ce nimicește totul.

Cred, că până aici nimeni nu află ceva de necrezut sau imposibil.

Dar acum urmează un adevăr, O CATASTROFALĂ greșală a teologilor creștini: Vechiul testament a fost tradus greșit, CU TOTUL CONTRAR INTÂLESULUI CE'L ARE TEXTUL HEBRAIC, pentrucă teologii de pe acele vremuri, cari l'au tradus, nu au știut ceti dovezile istorice, abea acum descifrate și își dădeau silința, ca IN MOD FORTAT să scoată o morală creștinească, conform doctrinei lui Isus, din NEMAIPOMENITELE PORCĂRII ce sunt scrise în „vechiul testament" sau „TORA" cum îi zic jidanii.

Să începem dela început:

In cartea I alui Moise, cap. 17, se zice: Și când Avram era de 99 ani i se arătă Dumnezeu și-i zise: Eu sunt Dumnezeul cel atotputernic... etc.

Aici este greșala catastrofală, fiindcă textul original este următorul:

ויהי אברם בן־תשעים שנה ותשע שנים וירא
יהוה אל־אברם ויאמר אליו אני־אל שדי התהלך
לפני והיה תמים׃

cceace tradus pe românește sună astfel: **Și Avram a fost de 99 ani, când i-se arătă IAHVE și-i zise: EU SUNT EL ȘADDAI... etc., etc.**

Teologi creștini, controlați și vă îngroziți de Saddai și de gresala părinților noștri!

Cunoscând acestea, veți înțălege de ce Hristos a spus jidanilor, că ei sunt din tatăl lor diavolul; de ce Iahve-Saddai binecuvintează pe Lot, care face copii propriilor sale fete; de ce ajută pe Iacob ca să desmoștenească prin înșelăciune pe fratele său Isav (Isav-păros. Iacob-cel ce se ține de călcâiul altuia); pe Iacob ca să excrocheze pe Laban; pe Avram, care s'a căsătorit cu sora sa și a dat-o apoi de amantă regelui Filistenilor, pe care'l jefuește; pe curva de Esthera; etc. în cât te prinde o groază și o scârbă, când cetești aceste porcării bestiale: **Iahve este Saddai-satana, întunerecul, care se luptă cu Hristos, lumina, — ca la urmă să-l răstignească pe Golgota.**

Iar pe Muntele Maslinilor, unde Domnul a vărsat sudori de sânge, astăzi se ridică universitatea ebraică, alui Șaddai, care și astăzi mai caută pe Hristos, ca să'L răstignească din nou!

Mai este încă o dovadă, că Iahve-Șaddai, nu poate fi luat în consideratie ca D-zeu, în concepția noastră creștinească: fiindcă el nu este creatorul lumei, nu este atotputernic, nici nu este D-zeul tuturor popoarelor. Iată dovada: Moise I. cap. 17. 11: **Voi veți circumcide carnea prepuțiului vostru și acesta va fi semnul LEGĂMÂNTULUI MEU INTRE MINE ȘI'NTRE VOI... 14. Și bărbatul necircumcis la care carnea prepuțiului nu va fi circumcisă, STÂRPI-SE-VA SUFLETUL ACELA din mijlocul poporului său; A STRICAT LEGĂMÂNTUL MEU.**

Deci Iahve sau Iehova, NU ESTE CREATORUL LUMEI, fiindcă cere dela omul creat DE ALTUL, ca să-și facă o corectură tocmai la prepuțiu, ca să fie demn de a încheia un contract cu dânsul. Deci Iahve-Șaddai, nu este și nu poate fi creatorul lumei despre care vorbește Hristos, ci numai diavolul, părintele evreilor., cum a și pronunțat. Vezi Evang. Ioan cap. VIII. vers. 31 și 44: Voi din tatăl vostru diavolul sunteți și poftele lui voiți a le împlini.

Oare cum vă explicați rostul întrebării preotului, care botează copilul, și **întreabă de trei ori: L-AI LĂPĂDAT DE SATĂNA?**

Nu vă dați seama, că vechii teologi, când au fixat ritualul acestei taine sfinte, AU ȘTIUT DE ȘADDAI—SATĂNA ȘI DE CONTRACTUL ce'l are acesta cu circumcișii nebuni, născuți din neamul lui Avram?! Eu cred, că textul hebraic de mai sus și aceasta întrebare pusă de trei ori la taina sfântă a Botezului, sunt suficiente SINGURE, pentru a răsturna toată greșala cu „sfințenia" „vechiului testament".

Iahve-Șaddai nu este D-zeu și nu poate fi considerat ca atare. fiindcă o ființă omenească nu poate fi egală cu dânsul, dar nicidecum mai tare ca el. In cartea I. moise, cap. 32. vers. 24—29 se vede că **Iacob A INVINS pe Iahve, și s'a numit apoi Israel, CEEA CE INSEAMNĂ: „INVINGĂTOR DE DUMNEZEU".**

In consecință, vechiul testament, pe care cu drept cuvânt îl putem numi de: „cartea cea mai rușinoasă a culturei omenești" trebue imediat scos din învățământul religios la școlile primare și secundare și înlocuit cu Testamentul nou și admirabilele epistole ale apostolilor lui Hristos!

Creștini, **apărați Biserica strămoșească și curățiți sfintele altare de necurătenia ce s'a pus pe ele, prin neștiința vechilor teologi și aprindeți focul vecinic și nemuritor în sufletele credincioșilor, închinându-vă Duhului Sfânt, care este adevărul, fiindcă NU SE POATE deodată sluji lui Hristos și lui Saddai-Iahve, la același altar.**

Mă încred în cucernicii noștri părinți sufletești, că vor înțălege aceste cuvinte izvorâte din inimă curată și adevărat creștinească și vor lua măsurile necesare pentru eliminarea răului.

Este ora 12 și mă tem că **pierim cu triumf, iar blăstămul copiilor noștri ne va urmări în mormânt. Nu păcătuiți contra Duhului Sfânt!** A. Tieranu

SILUETE

Ghicitori

I.

Blondă, sveltă, delicată
și de natură dotată
cu mult sentiment.
Face pe mulți s-o dorească,
pe alții s-o clevetească
căci, cu-al său talent,
Să fie artistă mare
dacă e nepăsătoare
la 'l lor compliment.
Ca semne particulare
nu știm de vre-unul are.
Dar de sigur va avea
Atunci când, s'o mărita.

II.

Mică, mică și sglobie
Tezaur de veselie
comoară de preț.
Când vorbește, te încântă
lar când, cântă te avântă
spre raiul măreț.
Raiul cel ferit de plângeri
populat de drăguți îngeri
cum este și ea.
Ca semne particulare
are voce 'ncântătoare
ca de păsărea;
dulce, dulce, minunată.
De altfel, încă un semn are
spre a multora desolare
E femeie măritată.

III.

Mititel, față sglobie,
Pe cap, o tăr de chelie
șăgalnic, glumeț
ca semne particulare
nu-i știi vârsta care-o are
acest șugubeț.
Dar dacă din întâmplare
îl întâlnești la plimbare
iată semnul după care
ca să-l cunoști poți
dintre ceilalți toți.
Te atacă cu o țigare
și un sprițuleț.

Cercurile culturale învățătorești pentru ridicarea poporului

de **V. Cărpinișanu**

Continuare din Nrul 15-16

Adunările cercurilor culturale învățătorești sunt compuse din două ședințe și anume: O ședință este intimă didactică și alta este publică. Ele se țin în una și aceeași zi: Dumineca sau în vre-o sărbătoare. Cea intimă se ține înainte de ameazi. Acestei ședințe îi premerge asistarea tuturor învățătorilor la serviciul divin săvârșit în bisericele creștine din localitate, unde învățăturii grupați vor da răspunsurile liturgice în cor și în parte, spre mulțumirea creștinilor asistenți. Ședința intimă didactică se ține în școală, unda așteaptă copiii de școală pe d-nii învățători spre a li-se ține o prelegere practică din vre-un studiu, — din partea vreunui domn învățător dintre cei prezenți. După terminarea prelegerii, elevii școalei spunându-și o rugăciune se trimit acasă, încurajați de președintele ședinței prin puține cuvinte potrivite pentru dragostea de carte și cercetarea regulată a școalei. Totodată sunt învitați copiii să ia parte la ședința publică de după ameazi și se facă propagandă, că cât de mulți oameni, părinți, vecini, rudenii și cunoscuți să ia parte la ședința publică ce se ține la școală, la o oră fixată după ameazi. După terminarea prelegerei practice și după trimiterea elevilor acasă, să face critica asupra acelei prelegeri. La critică iau parte toți învățătorii și în urmă să declară prelegerea de succesă sau nu.

Iată deci o procedură corectă, prin care învățătorimea are ocaziune aproape în fiecare lună, de a'și împrospeta videle și de a'și lărgi și înmulți cunoștințele meseriei sale; căci acolo unde să discută mult și mai mulți, rămân și urme, cari se înfiltrează în inima fiecăruia și în fine se trezește omul că și din prelegerile cercurilor culturale, pot învățătorii să 'și cultive mintea și inima, — fără multe reprosuri —

Notez că prelegerea să se facă conștiencios, iar critica să fie severă și fără părtinire.

Tot de programul ședinței intime se ține și fixarea prelexerei practice și a conferinței publice, pentru adunarea proximă; precum și designarea învățătorilor însărcinați cu aceste teme.

In aceste ședințe, se mai discută și alte chestiuni referitoare la școală și la profesiunea de învățător.

II. Ședința publică se ține după ameazi la o oră ficsată înainte de președinte. Pentru ca aceste ședințe să fie cât de impopulate, președintele cercului cultural aduce în scris la cunoștința autorităților comunale: oficiul parohial și comunal eventual și jandarmerici, spre a se publica din vreme în biserică și în comună; pentru ca locuitorii să poată lua parte cât de mulți. Dacă sunt comune mai apropiate, pot fi invitate la această festivitate.

Ședințele publice, trebue să fie adevărate sărbări locale; așa numite festivale culturale. Spre a se putea considera de atari festivale, e bine să se aibă în vedere următoarele:

Continuare în Nr. viitor.

Onor. abonați
sunt rugați a achita
abonamentul

Excrocherie jidovească

Din datele oficiale statistice ale Palestinei vedem, că Palestina are 900.000 locuitori. In anul 1927 s'au așezat aici 6000 persoane, mai toți jidani și tot în acest an au plecat 4432 jidani, în majoritate aceia, cari nu de mult au venit aici. Deci din 6000 jidani, 4432 s'au reîntors în țările de unde s'au expatriat și au rămas numai cca 1000, cari și ei se vor întoarce în curând.

Aceste cifre ne arată enorma excrocherie ce se comite de către oficiile jidănești, cari adună sute de milioane pentru colonizarea jidanilor în Palestina și întrebuințează această sumă pentru alte scopuri jidovești, având în vedere, că colonizarea jidanilor în Palestina nu este o acțiune serioasă, ci o simplă călătorie de plăcere a perciunaților.

Acei, cari au pornit acțiunea de a aduna fonduri pentru acest scop, dela capul locului au știut, că ea nu se poate realiza nicicând, fiindcă jidanul în Palestina trebue să **muncească** pentru existență și jidanul face ori ce, numai la muncă să nu fie pus. Deci preferă să se întoarcă în țara, în care a trăit ca parasit, fără a munci și să continue operația de speculă și jaf, care îi convine de minune, dar nu se duce în Palestina, nici de dragul lui Avram, nici alui Moise, ca să muncească, ci rămâne între „goimi", ca să-i jefuiască, precum scrie la Talmud.

Oare când vom ajunge, ca autoritățile statului să controleze, ce se întâmplă cu zecile de milioane Lei, ce se scot anual din România, sub pretextul de mai sus, care nu este altceva, decât o minciună ordinară?! T.

O manifestație contra Iosefinei Baker la Budapesta

Cu ocazia reprezentației dată de dansatoarea neagră Iosephina Baker, la Royal-Orfeum, patru studenți au aruncat în sală fiole cu lichid lacrimogen. Reprezentația a fost întreruptă, iar cei patru studenți au fost arestați și conduși la prefectura de poliție. Ei au declarat că au făcut această manifestație împotriva Iosephinei Baker pentru că primește un onorariu imens câtă vreme sute de artiști maghiari mor de foame.

Cronica teatrală

Tereze Raquin

Protagonista scenei Craiovene și o măreață figură a teatrului românesc, Dna Mia Teodorescu, a impresionat adânc, prin puterea creațiunei sale, prin superioritatea artei și technicei, pe care a ouvert-o, servindu-o 45 de ani. Dnele Marcela Gheorghiu și Anuța Ștefănescu ,secondând cu superioară distincție și suflet artistic pe Dna Teodorescu, au adăugat încă un mănunchi de roze, la jerba, frumoasă, de calități de mari artiste.

Nu credeam pe Dnii Dimitriu și Divarius, pe cari îi văzusem în rojuri de sburdalnici, de a da atât de desăvârșită realizare și rolurilor de tragedie, cum dau celor de comedie. Dovedesc ca și mai toți camarazii lor, pluritatea cunoștințelor tehnicei artei teatrale.

Mulți ochi cari lăcrămau privind tragedia sufletească, a Dnei Raquin, Terezei, Camil și Laourant, au devenit răzători, când privirile lor au întâlnit superbul duo, stăruitor de râs sănătos în persoana, marilor înveselitori Dnii Coco Demetrescu și Ovid Rocoș.

Lumea multă și aleasă, spectacol grandios.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Panslavismul în România

Prin prezenta vin a mă refera la citatul d-lui Alexandru Draghici „Problema națională și teroarea sârbească“ din Nr. gazetei 15—16 a. c.

Este adevărat că comuna Lucareț (pl. Recaș) în anul 1864 a fost curat românească și că sub călugării sârbi care și astăzi se află aici, unul din aceștia „făcut la repezeală în cutare și cutare mânăstire“ și care nu este departe de acțiunile lor depe timpurile sârbizării, de sub fostele dominațiuni străine a timpurilor vitrege pentru poporul nostru Românesc.

In Licareț, pentru a se putea ține trează conștința sârbească, călugărul da și învățături. Actualmente aici preot și învățător director, când a fost vorba de serbarea Aviației, nu a făcut parastasul ordonat, precum și la serbarea de 10 ani dela Unirea Basarabiei, cerute prin ord. No. 1812/1928, dar la „sfeti sava“ se sărută după serviciu împărțind colacul.

In seara zilei de 22 Aprilie 1928 pela ora 11 noaptea, după mai multe cântece sârbești la școala sârbească din Lucareț, călugărul dinpreună cu vreo 10 sârbi din altă comună anume Cralavăț, a ieșit și pe stradă cântând în gura mare sârbește, iar când au fost pela școala românească de stat din comună a strigat de vre-o 2 ori „să trăiască sârbia“ pe limba românească.

Școala sârbească este și a fost, de trei ani de când s'a zidit școală românească aici, într'o continuă agitație contra ideii de stat și în contra neamului românesc.

Românii noștrii, învățători și fruntași români au fost ridicați de jandarmii sârbi dela sf. vecernic, închiși în cocini de porci și cinstiți cu câte 25 care le-a rămas acestor români de suvenire. La noi cu ce se cinstesc azi în țara noastră românească „Moșia noastră strămoșească“ când se manifestă caractere sus amintite?.

Lucareț, la 4 Mai 1928.

Dragosin Sălage

Politice

ALBA-IULIA

In ziua de 6 Maiu c., a avut loc întrunirea partidului național-țărănesc, la Alba-Iulia, unde au participat 120.000 oameni. In motiunea votată s'a cerut înlăturarea guvernului liberal. Adunarea a decurs în liniște.

ADUNAREA AVERESCANILOR LA TIMIȘOARA

In ziua de 27 Maiu c., se va ține o adunare poporală a partidului poporului de sub prezidența d-lui General Averescu. Vor vorbi: Generalul Averescu, din foștii miniștri: Goldiș, Manoilescu, Garoffid, Goga, Petroviciu și d-nii Negulescu, etc. Adunarea va avea loc în Berăria din Fabrică.

Mânezi se va întruni comitetul de direcție a partidului, la Timișoara, la o consfătuire intimă a partidului.

Nici un ac dela jidan!

Poșta Redacției

Delovar. Articolul trimis e bun, dar nu'l putem publica, dacă nu ne comunicați numele d-voastră. Din principiu nu publicăm articole dela anonimi.

F. Poezia e slăbuță și nu se publică fiindcă nu ne comunici numele d-tale.

Bosioc Giuca D. Dorința ți s'a împlinit. Cred, că ești mulțumit cu noi. Caută-ți de treabă și fă ispravă.

Date autobiografice de Emanuil Ungurianu.

Date din activitatea lui Emanuil Ungurianu

11

(Continuare).

Venind D-lui Ungurianu această împrejurare la cunoștință, a rugat pe preotul român Gavrilă Selegianu din acest suburbiu, ca să convoace în numele lui Ungurianu pe toți românii din parohia sa la școala românească, devenită închisă.

In ziua fixată, era într'o zi după amiazi, Ungurianu s'a dus la școală, unde a aflat pe parochieni, adunați, le-a spus că i-a invitat la aceasta adunare, ca să consulte cu toți laolaltă despre modalitatea redeschiderei școalei românești, căci părinții și antepărinții lor cu jertfe au susținut școala lor confesională românească, au învățat carte românească, și-au păstrat limba lor românească și au rămas curați români, ar fi deci o rușine pentru românii de astăzi din Elisabetin, ce nu s'ar putea spăla cu nici o scuză de pe fața lor, dacă ar lăsa școala români să dispară, iar copii lor să umble la școala ungurească, unde învățând numai ungurește, se vor pomeni cu timpul copiii și nepoții lor, că își pierd limba românească. Ca să se spele de aceasta rușine și de blestemul următorilor lor, să hotăresc că susțin și mai departe școala românească, vor contribui la spesele de susținere, să îndeplinească postul de învățător să redeschidă școala și să trimită copii lor iar la școala românească; așa s'a și întâmplat. La 1 Ianuarie 1911 a fost aplicat de învățător Gheorghe Ioanoviciu, aceasta a umblat din casă în casă la români, i-a capacitat să trimită copii la școala românească, școala s'a redeschis și a funcționat până când a fost statificată din partea statului român.

CASA NAȚIONALĂ.

In timpul când în războiul mondial armata română a fost ocupată în Moldova pentru apărarea țării, corpul ofițeresc a fost surprins de starea lipsită de cultură a țăranului român din Moldova și acolo în Hinterland a început a înființa Societăți culturale-economice sub numele de Casă Națională pe seama poporului român, numirea Societății Economice-Culturale de Casă Națională o imitație din Elveția, unde aproape în fiecare sat există o casă, în care sătenii Elvețieni își țin consultările lor și se așează cu birourile lor în orice cauză publică.

După finea războiului mondial, Ministerul de Războiu a dat un circular către comandele unităților militare, ca în fiecare garnizoană comandantul militar să convoace la consultare și adunare constituantă și pe ofițeri și pe intelectuli civili, pentru promovarea stării culturale și economice a poporului român din acea localitate, să constitue societatea culturală economică cu numele de Casă Națională. Asa către finea anului 1920 a fost din partea comandantului militar convocați și ofițerii și intelectualii civili români din Timișoara în Casina militară, unde după 2 consultări s'a ales comitetul Casei Naționale de prezident Emanuil Ungurianu; comitetul jumătate ofițeri și jumătate civili. Emanuil Ungurianu ca prezident al comitetului a compus statutele, ținând înnaintea ochilor, toate condițiunile ce se recer spre promovarea stării culturale morale, economice și sociale a poporului român din Timișoara și din județul Timiș-Torontal.

Emaniul Ungurianu a compus statutele în acel sens, ca Casa Națională Centrală din Timișoara să organizeze Case Naționale în fiecare sat cu poporațiune română din județul Timiș-Torontal, cele dela sate să stee sub controla centralei din Timișoara.

Centrala din Timișoara imediat la începutul anului 1921 s'a început activitatea, a înintat statutele Ministerului de Interne, unde au fost aprobate, după aceea a început Emanuil Ungurianu acțiunea cu stabilirea satelor cu poporațiune românească, unde să se organizeze pe seama românilor Case Naționale; s'a stabilit că județul Timiș-Torontal are 156 astfel de sate, după aceea a stabilit lista persoanelor cari să fie încredințate cu constituirea Caselor Naționale, învățătorii aproape în toate satele s'au angajat la aceasta acțiune, au căpătat dela centrală statute și instrucțiune relativ la constituire și la începerea activității; până la anul 1927, s'au organizat în 96 sate românești Case Naționale, în multe sate au deja și edificii proprii, acum este cunoscută în întreg județul Timiș-Torontal activitatea Caselor Naționale și nizuința țăranilor români de a-și zidi Case Naționale proprii; Emanuil Ungurianu le-a și mijlocit dela Ministerul de Agricultură câte 2 jughere de pământ spre folosință pe 3 ani, ca să-și adune și ceva capital.

Casa Națională Centrală din Timișoara a început acum și activitatea, ca să-și clădească și un edificiu propriu în Timișoara, acest edificiu va avea să adăpostească cancelariile tuturor societăților culturale, științifice, economice și sociale ale românilor din Timișoara.

Legea Agrară dispune imperativ, cumcă în fiecare comună pe teritoriul intern trebue expropriat teren, pe care să fie clădită Casa Națională, în sensul acestei dispoziții Emanuil Ungurianu în anul 1926 s'a adresat cu cererea la comisia agrară din Timișoara, cerând loc pe teritoriul orașului pentru Casa Națională din Timișoara, Comisia Agrară de plasă, prin sentință a adjudecat Casei Naționale teren de 600 stj. pătr. în orașul intern, Comisia județeană agrară a aprobat aceasta sentință, comisia de plasă a stabilit și cea județeană a aprobat că Casa Națională să plătească orașului Timișoara 240.000 Lei, ca preț de expropriere.

Emanuil Ungurianu a intervenit la organele orașului, și acesta definitiv a renunțat la suma de 240.000 Lei, și așa a devenit societatea „Casa Națională“ gratuit la acest teren; Emanuil Ungurianu a și început activitatea pentru adunarea capitalului, cu care la timpul său să fie edificată Casa Națională în Timișoara.

(Va urma).

INFORMAȚIUNI

Federațiunea Societăților de Sport din România. Comitetul Regional Banat. — Programul manifestațiunii sportive din 13 Maiu 1928, ce va avea loc pe arena sportivă „Banatul“, sub patronajul Inaltei Regențe.

1. Defilarea societăților sportive la orele 4.45—5.05.
2. Exerciții de gimnastică la orele 5.05—5.20.
3. Match de football de pitici la orele 5.20—5.35.
4. Concurs de bicicletă 1600 m. la orele 5.35—5.40.
5. Joc de hazena (sport femenin la orele 5.40—5.55.
6. Stafetă de 4 x 100 m. la orele 5.55—6.00.
7. Exerciții cu formare de piramide la orele 6—6.15.
8. Concurs de motocicletă la orele 6.15—6.20.
9. Stafetă femeinnă de 4 x 100 m. în decursul matchului de football la orele 6.30—6.40.
10. Match de football la orele 6.20—7.30.

Președinte: **Ing. I. Victor Vlad**
Secretar reg. **V. Nicolaeviciu**

Zece ani dela moartea lui Gh. Co. Cosbuc. Miercuri 9 Maiu, împlinindu-se 10 ani dela moartea lui George Cosbuc, „Societatea Scriitorilor Români“ va comemora această dată cu toată pietatea cuvenită. Cu prilejul comemorării „S. S. R.“ va organiza un serviciu religios ce se va oficia în ziua de 9 Maiu, ora 9 dim. la Biserica Albă. In aceiași zi, la ora 10 jum. dim., va avea loc și un pelerinaj la mormântul poetului, la cimitirul Belu. Cu acest prilej, instituțiile și societățile culturale vor depune coroane și flori pe mormântul poetului. La ora 8 jum. seara, se va organiza la Ateneul Român, o șezătoare comemorativă cu un program alcătuit din: o conferință asupra operei lui Cosbuc și recitări din versurile lui. Reprezentanții societăților culturale vor rosti cuvântări ocazionale. La aceste festivități comemorative vor participa reprezentanții guvernului, ai literilor și artelor românești.

Direcțiunea T. C. T. roagă pe toți aceia, cari posed fotografii, ori alte obiecte (bilete de călătorie vechi, fotografii de personal, de tranvai cu cai, acte, hărți, articole de gazete, caricaturi, etc.) privitor la desvoltarea tramvaielor și a municipiului nostru, să binevoiască a le ceda direcțiunei sub forma de împrumut sau a le oferi pentru vânzare.

Medic condamnat pentru speculă. Dr. S. Ostfeld, medic de circumscripție, fiind chemat în mai multe rânduri să constate cazuri de moarte subită și să elibereze autorizațiile de înmormântare, deși n'a avut a face autopsia, a pretins onorariu de câte 4000 lei. Fiind reclamat pentru 7 asemenea cazuri, tribunalul l'a condamnat la o lună închisoare și la pierderea postului de medic.

Un ministru huiduit. D-l Stressemann, ministrul de externe a Germaniei a încercat să vorbească într'o întrunire publică la München. Organizațiile naționaliste conduse de Hitler s'au prezentat la această întrunire și au huiduit pe Stressemann, care n'a putut vorbi nici un cuvânt. Poliția a trebuit să intervină ca să-l scape de furia poporului, care a voit să-l omoare. Inregistrăm acest caz, pentrucă la timp să revenim asupra lui.

Târguri de țară (bâlciuri). Următoarele târguri de țară se vor ține în cursul lunei Mai în Banat: 5 Mai Pecica-Arad, 6 Mai Liebling - Timiș-Torontal, 12 Mai Moldova Nouă - Caraș, 14—15 Mai Simandul de Jos—Arad, 18 Mai Bocșa—Caraș, 19 și 20 Mai Vinga—Timiș - Torontal, 31 Mai și 1 Iunie la Timișoara.

Apă scumpă. D-l Adam Pârțanu manipulant la vama poștei locuește într'o cameră mică pentru care plătește 100 Lei chirie lunară. Zilele trecute se trezește cu o adresă dela oficiul alimentării cu apă, condus de d-l Vidrighin, ca să plătească Lei 90.— taxă lunară pentru apă. Deci **90%** după chirie. Așa se vede, că d-l Pârțanu, ca român se bucură de un deosebit sprijin din partea d-lui Vidrighin, care este membru în consiliul de administrație la banca Szana. O Szana! d-le Vidrighin.

Camera agricolă. Alegerile pentru Camera de agricultură a județului Caraș s'au amânat iar pe 12 Iunie.

Din viața satelor noastre

Anina. Reuniunea Română de Cântări, Muzică și Lectură din Anina, va reprezenta la dorința poporului în ziua de 19 Maiu a. c., în sala „Căminului Cultural“ din Anina, o **Producție teatrală** la care On. Public e invitat cu deosebită stimă. Se va juca cunoscuta piesă populară **CRAI NOU**, operetă în 2 acte de Ciprian Porumbescu. Persoanele: Dochița: cu prețiosul concurs al d-nei Mia Maior Petela; Anica: d-ra Irma Smalik; Moș Corbu: d-l Const. Simu; Ispravnicul: d-l Ioan Bălan; Leonaș: d-l Dumitru Ogrin; Bujor, căpitan de jandarmi: d-l Gheorghe Miclea; Fete, flăcăi, jandarmi. Orchestra Uzinelor și corul Reuniunei conduse de d-l Ing. Carol Chodara. Prețul locurilor: Balcon Lei. 60, stal I. Lei 40, stal II. Lei 25, loc de stat Lei 15. Biletele se vând la sediul Reuniunei, în zilele de 4, 7, 8, 11, 15 și 18 Maiu, între orele 6—8 seara, precum și în seara reprezentației la cassă. După spectacol dans. Inceputul la ora 8.30 seara. On. Public e rugat a veni exact la reprezentație, întrucât după începerea spectacolului, ușile vor fi închise. Comitetul.

Aradul nou. Dumineca trecută s'a produs un grav accident de automobil în apropierea comunei Aradul-nou. Comerciantul de lemne Wagner, întorcându-se cu automobilul dintr'o excursie, din nebăgare de seamă a întrat într'o groapă, unde lovindu-se de un copac a răsturnat mașina. Au fost răniți toți cei din mașină, afară de fetița lui Wagner, care a scăpat cu spaima. Doamna notarului Weltz s'a ales cu capul spart, pieptul turtit și piciorul și mâna dreaptă frântă. Transportată la spital, a încetat din viață. Copii ei Gheorghe și Antoniu au suferit și ei leziuni serioase, precum și micul Iosif Kompasz. Notarul Wltz, văzând pericolul, a sărit din mașină, alegându-se și dânsul cu leziuni corporale. Autoritățile anchetează.

Borlova. Săteanul Ilie Ianoș a fost călcat de trenul societății forestiere Balta-Sărată și a murit pe loc.

Cenei. Inregistrăm cu satisfacție, că Prefectura Județului, a suspendat din serviciu pe notarul Dezideriu Schwartz, de conf. rom. cat., proaspăt botezat, care a comis mai multe abuzuri pentru cari, Parchetul Tribunalului i-a deschis acțiune publică.

Duboz. In urma raportului sosit dela d-l primpretor al plasei, d-l Prefect a disolvat consiliul comunal, urmând să se facă o nouă alegere în curând. Disolvarea acestui consiliu comunal este dovada, că Prefectura Județului înțălege să respecte legea administrativă și interesele sătenilor din această comună.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Din viața satelor noastre

Drăgoești. Cercul cultural „Drăgoești“, unul dintre cele mai bine organizate cercuri din județul nostru, de sub conducerea distinsului înv. Petru Opritescu, și-a ținut ședința în comuna Ficatari, la 25. III. c.

După participarea la serviciul divin oficiat de preotul local, învățătorii sau îndreptat spre școală, unde a avut loc ședința intimă. In ședința intimă d-l înv. Gh. Pojogeanu a ținut o lecție din istorie cu elevii cl. III-a după care a urmat critica.

După amează s'a ținut ședința publică la care a participat un public f. numeros din loc și jur.

Programul f. bine întocmit, a fost executat de elevi sub conducerea d-lui înv. Gh. Pojoreanu.

S'au jucat de către elevi piese comice și moralizatoare admirabil interpretate, iar corul local după ce a primit pe d-nii înv. cu un: „Bine a-ți venit“ a cântat diferite cântece populare și patriotice.

D-l P. Opritescu, președintele cercului cultural, în cuvânt de deschidere, a vorbit asistenței despre scopul frumos și înălțător pe care'l urmăresc învățătorii în conferințele lor, arată foloasele învățăturii pentru ambele sexe și terminând, roagă pe săteni să nu mai privească cu neîncredere școala ci cu un ceas mai devreme s'o îmbrățișeze cu tot dragul și cu toții deodată.

D-l înv. Gh. Andraș a vorbit despre „cultura pomilor“, arătând foloasele neprețuite pe cari le aduce țării și săteanului această ramură a agriculturii, scăpându-ne între alte rele și de acel de a mai fi tributarii străinătății pentru procurarea fructelor; termină arătându-le în mod intuitiv diferite feluri de altoire și avantajiile fiecăreia.

La sfârșit a vorbit d-l înv. Gh. Pojogeanu și în cuvinte mișcătoare mulțumește asistenței care a respuns într'un număr atât de respectabil la această șezătoare. Ii roagă ca să prindă în sufletele lor îndemnurile și sfaturile frumoase ce li se dau și ducându-le cu ei să caute să le aplice la viața de toate zilele, căci numai astfel vor avea în case bogăția și fericirea și numai astfel ne vom câștiga încerderea și v'om fi un popor respectat chiar și de vrăjmașii noștri.

Populația a manifestat f. călduros pentru învățători la sfârșitul șezătorii.

Astfel cei bogați în sărăcie, dar bogați și în fapte mari, în fapte înălțătoare, apostolii neamului apucând toiagul pribegiei și pornind dintr'o localitate într'alta seamănă sămânța culturii, sămânța iubirii și a moralității în sufletele maselor poporului, în ciuda tuturor clevetitorilor și profanilor cari cu sufletul plin de otrava invidiei țipă pe toate căile și pe toate tonurile că învățătorii nu-și cunosc menirea și nu-și îndeplinesc cu achitate rolul misiunei lor.

Jimbolea. Duminecă seara s'a produs un conflict între locuitorii români și jidanul Feledi, cetățean ungur, **directorul filialei băncii SZANA**, din Jimbolea, în următoarele împrejurări: lăutarii hotelului Reif (șvab) au cântat diferite cântece românești, sârbești, unguresti, etc., la urmă au cântat și cunoscutul cântec maghiar „Erger-Berger-Schosberger, minden zsido gazember“ (Erger-Berger-Schosberger, toți jidani-s ticăloși). La aceasta jidanul Feledi, despre care publicul n'a știut că este jidan, s'a supărat foc, a sărit dela masă și strigă că el nu este ticălos. Apoi a ridicat un scaun amenințând și lovind pe unul dintre românii prezenți. Jidanul a primit o lecție binemeritată.

Atragem atenția Ministerului de Justiție, ca să refuze încetățenirea acestui jidan agresiv, care în România se crede, de stăpân, considerându-o de o provincie a Palestinei.

Notăm, că acest jidan înainte cu opt luni, venind din Budapesta, a avut o purtare umilă și tărâitoare, până când s'a încălzit și astăzi umblă cu nasul pe sus, cu cravasa în mână, par'că ar fi un Napoleon cuceritor.

Rugăm On. Insepctorat de Siguranță, ca să raporteze acest caz, Ministerului de Justiție și să expulzeze pe acest jidan provocator și agresiv, pentru a evita ori ce conflict pe viitor, fiindcă noi bănățenii nu mai putem tolera acești parasiți pe trupul nostru.

Lucaret. In ziua de 4 a lunei Maiu 1928, deplasându-se medicul de circumscripție aparținător tagmei de neamul lui Iuda, Berger, locuitor actualmente în Topolovăț, pentru a face vaccinarea copiilor, a intrat în sala de învățământ a școalei românești de stat din Licaret, unde este pe lângă un lăcaș de educație a copiilor și un loc de închinare o „Capelă“ în lipsă de biserică acestor români de aici, foști pe timpurile trecute de vitregii desnationalizați din români adevărați sârbizați, — a intrat pentru a doua oară cu țigara aprinsă, trăgându-și atențiunea de primarul comunei și de mine în calitate de înv., a început a lua lucru de nimic cu indiferență. Este el în drept a omorâ sentimentele religioase copiilor dar în special a oamenilor față de biserică și școală. Dar și cu pălăria pe cap până la mijlocul sălii. Rugăm autoritățile în drept să învete pe acest jidan obraznic la putină bunăcuviință, căci dacă natia revoltată dă o lecție binemeritată, să nu se zică, că nu au fost preveniți.

Maceu. In comuna Maceu a avut loc Duminică un cerc cultural sub președinția d-lui Alexandru Vlădulescu, învățător în Moldova-Nouă. Inainte de masă s'a ținut un te-deum la biserica satului de părintele Mitrofan și învățătorul Dumitru Cocor, a ținut la școală o lecție practică cu elevii lasei a III-a, după care a urmat critica lecțiunei între învățătorii: Arcan și Imbucătură. Toți cei 12 învățători au luat masa la Dumitru Cocor și după masă s'a ținut prelegeri sătenilor din sat de către domnii învățători Ciorbovici din Pojejena, Imbucătură din Radinua și Arcan din Moldova-Nouă și diferite producții de către elevii școalei.

*

Invățătorul Dumitru Cocor din comuna Macen a fost mușcat de un câine turbat al locuitorului Tuetco Constantinovici din Moldova-Veche și a fost internat la institutul antirabic din București.

Se impun măsuri pentru stârpirea câinilor fiindcă nu este singurul caz întâmplat.

Nădlac. Locuitorul Gros Pavel, în etate de 54 ani din comuna Nădlac, a omorît în casa lui prin înjunghiere, pe fosta sa concubină, femeia Bichișian Elena, iar după săvârșirea acestei oribile crime, s'a sinucis și el prin strangulare. Ambele cadavre s au găsit a doua zi în locuința lui Gros Pavel. Faptul acesta a impresionat adânc toată populația comunei Nadlac, Cazul se cercetează de către jandarmii din Nădlac și reprezentanții parchetului Arad. Nici până azi nu s'a putut descoperi cauza acestei fapte.

Sasca-montană. Târgul anual are loc în zilele de 6 și 7 Maiu a. cor. Cum pe locul unde se ținea târgul în anii trecuți se va ridica monumentul eroilor, Consiliul comunal a ținut ședință pentru mutarea lui în locul de origină.

Fiind paritate de voturi, chestiunea a rămas în suspensie.

Românii duc luptă aprigă pentru mutarea târgului și țin cu orice preț să fie mutat la malul Nerei. Un apel semnat de aproape toți românii din Sasca în frunte cu d-nii: dr. Ilie Gropșianu șef judecător și dr. Traian Mica advocat, s'a înaintat Consiliului comunal pentru a decide mutarea târgului.

Consiliul deliberând și văzând situația dificilă a înaintat apelul la prefectura județului Caraș, spre rezolvare.

Târgul a fost înființat în Sasca acum 100 ani, prin decretul împăratului Francisc I.

Sânmihaiul-român. Zilele trecute a fost arestat la Timișoara furierul comunei Sânmihaiul-român, pentrucă a încasat în mod abuziv în comună 50 000 Lei și a fugit la Timișoara. Banii i-a încasat pentru găini și gâște.

Recaș. Ziua de 10 Maiu a fost sărbătorită cu o deosebită solemnitate. Toate casele au fost pavoazate. Tedeum-ul s'a ținut în ambele Biserici, cari au fost arhipline. Au luat parte toate autoritățile și toți locuitorii. După ameazi a avut loc un concert și o serbare școlară foarte reușită unde au participat toate autoritățile și un numeros public. Seara retragere cu torțe.

Atragem atenția autorităților sanitare, că în Herneacova, este numit un român medic de circumscripție, obligat să locuiască acolo fără locuință și fără posibilitate de câștig, pe când în Recaș, funcționează în mod provizoriu un medic jidan, cu locuință, etc. Am dori, ca și la Recaș să vină un medic de circ. român și aceste posturi importante să nu mai rămâie monopolizate de jidani.

Se constată, că toți foștii medici din Herneacova au fost jidani și au locuit în Recaș, iar românului nou numit nu i se admite — fiindcă vezi Doamne — legile sunt făcute numai pentru români, nu și pentru jidani.

Autoritățile judecătorești superioare din Timișoara au propus pe un român de jude de ocol, iar onoratul Minister a aflat de bine, ca în locul românului să numească pe un minoritar. Ce va să zică aceasta? Pentru cine s'au jertfit cei 800.000 români?!

Secaș. Parchetul a ordonat arestarea țiganului Avram Pavel din comuna Secaș, care în urma unui violent scandal a împlântat o furcă în pieptul unui consătean Ion Cucu, la care se găsea în serviciu. Victima a încetat din viață la spitalul din orașul Lipova, unde fusese internată după cearta avută.

ECONOMICE

Păstrați umezeala ogoarelor.

Cât de abundente ar fi ploile în țara noastră, plugarul nostru nu e sigur că le va avea la timp. Dacă e secretă atunci, când semănăturile răsar, ori când înfrățesc, nu vom avea recoltă bună.

Să vedem cari sunt mijloacele de păstrare umezelii în ogoarele noastre:

1. Primăvara de timpuriu, îndată ce pământul se va zvânta vom grăpa tot ogorul (sămănat și nesămănat) pentru ca să rupem scoarța care face să se usuce ogorul.

Precum la o lampă fitilul suge și evaporează petrolul, tot așa și scoarța dela suprafața pământului suge umezeala din straturile așezate dedesubtul său și o evaporează (plugarul o numește svântare).

Grâului de toamnă — cât de tânăr și fraged ar fi — nu-i strică grăpatul, îl ajută să înfrățească mai bine, vom avea spice mai multe, iar umezeala păstrată va da grâului putința să crească mai bine.

Aceluia care pentru prima dată bagă primăvara grapa în grâul fraged, îi se strânge inima de groază, căci grapa lasă locul negru, nu vede. Dar, peste câteva zile se vede cât de iute începe să înverzească ogorul, întrecând pe al vecinului care nu l-a grăpat.

Primăvara de timpuriu, îndată ce pământul nu se mai lipește de picioare, trebue să grăpăm tot pământul, sămănat și nesămănat, arat și nearat. Indată ce s'a secerat sau s'a cosit locul, așezăm claile într'un singur rând și arăm de un lat de mână.

Mai bine e să arăm cu un plugușor cu 4 brazde, sau cu un extirpator. Astfel ogorul nu se usucă până la semănatul de toamnă, ci rămâne jilav.

Toamna arăm locul adânc, pentruca să sămănăm grâu sau să l lasăm să se fărămițească de gerurile iernei și să fie pregătit pentru sămănăturile de primavară

Vitele trebuie să fie asigurate cu o altă păsune, afară de miriște.

La gospodarul cel bun vitele nu se pasc niciodată pe miriște, căci miriștea trebuie să fie numai decât arată. Așa fac toți pluagrii luminați, așa trebuie să facem și noi, dacă vrem să avem o recoltă bună pe ogoarele noastre. Afară de păstrarea umezelii terenului, aratul miriștii distruge multe buruieni, cari sărăcesc locul și înăbușesc culturile.

„Universul“.

Prefectura Județului Timiș-Torontal.

No. 10927/1928.

PUBLICAȚIUNE DE LICITAȚIE.

Se aduce la cunoștință amatorilor că în ziua de 2 **Iunie 1928**, ora 12 a. m., se va ține licitațiune publică cu termin scurt de 15 zile, pentru împietruirea cu 785 m³ piatră spartă din cariera Sebiș a șoselei județene Aradul-nou—Satu-mare—Perjam, între km. 9+200—33+466.

Licitațiunea se va ține în conformitate cu dispozițiunile art. 72—83 din legea contabilității publice, în biroul serviciului economic al prefecturii județului Timiș-Torontal (Et. I. 61).

Amatorii vor depune odată cu ofertele lor timbrate conform legii, induse și sigilate și o garanție de 6% asupra sumei oferite în numerar, sau efecte garantate de Stat.

Oferte în valută forte și supra oferte nu se iau în considerare.

Valoarea devizului e de Lei 499.610.— adică: Patrusutenouăzecișinouămiișasesutezece.

Caetul de sarcini, devizul cum și alte informațiuni se pot obține în zilele de lucru între orele 8-14 dela serviciul economic al județului (Et. I. 61).

Timișoara, la 11 Mai 1928.

Prefectura Județului Timiș-Torontal

Prefectura Județului Timiș-Torontal

No. 4155/1928

PUBLICAȚIUNE DE LICITAȚIE.

Se aduce la cunoștința generală, că în ziua **de 17 Iulie 1928 ora 12 a. m.** se va ține licitațiune publică cu termin de 60 zile, pentru împietruirea cu 715 m³ piatră spartă andezit din cariera Sebiș a șoselei județene Teremia-Mare—Sânnicolaul-Mare între km. 8—800—29—120.

Licitațiunea se va ține în biroul serviciului economic al prefecturii județului, în conformitate cu dispozițiunile art. 72—83 din legea contabilității publice.

Concurenții vor depune odată cu ofertele lor timbrate conform legii, închise și sigilate și o garanție de 6% asupra sumei oferite în numerar sau efecte garantate de Stat.

Oferte în valută forte și supra oferte nu se admit.

Valoarea devizului e de Lei 499.695, adică: Patrusutenouăzecișinouămiișasesutenouăzeci și cinci Lei.

Caetul de sarcini, devizul cum și alte informațiuni se pot obține în zilele de lucru între orele 8-14 dela serviciul economic al județului (Et. I. 61).

Timișoara, la 11 Mai 1928.

Prefectura Județului Timiș-Torontal

Sprijiniți meseriașii români

MOBILE IEFTINE

fabricate de meseriași români, se pot vedea și cumpăra la

EXPOZIȚIA PERMANENTĂ de MOBILE

aranjată în localul gazetei noastre din Timișoara-Cetate, Strada Eminescu No. 5

Apelăm la sprijinul publicului românesc și-l rugăm ca să viziteze aceasta expoziție înainte de a cumpăra mobile într'alt loc, pentrucă prețurile noastre bat orice concurență și lucrările sunt executate cu preciziune din materialul cel mai bun.

Se primesc comenzi în orice stil și se execută orice lucrare ce cade în această specialitate.

Iconostase și scaune pt. Biserici

CINEMA:

CETATE: 12 și 13 Maiu — APOLLO: 14 și 15 Maiu
CONCORDIA: 17 Maiu

Lord Satanas

Regia: Ds. W. GRIFFITH.

După cunoscutul roman de MARIE CORELII.

O luptă disperată se dă pentru posesiunea bărbatului iubit (R. CORTEZ) între două femei frumoase: prințesa Olga (L. PUTTY) seducătoare, perversă și blândă, îndurerata Marvis (C. DEMPSTER).

In rolurile principale:

LYA DE PUTTY, RICARDO CORTEZ, CAROL DEMPTER, ADOLFE MENJOU.

Monopol: Fanamet, Cluj.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Institutul de Arte Grafice „CARTEA ROMÂNEASCĂ“ Sucursala Timișoara, Piața Țepeș Vodă No. 2. — Telefon No. 1200